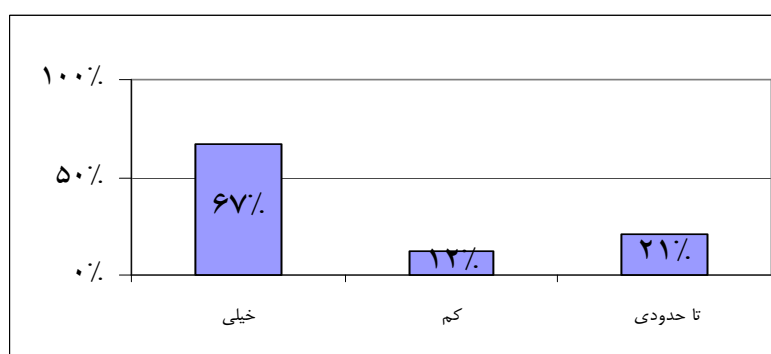

پیشگفتار

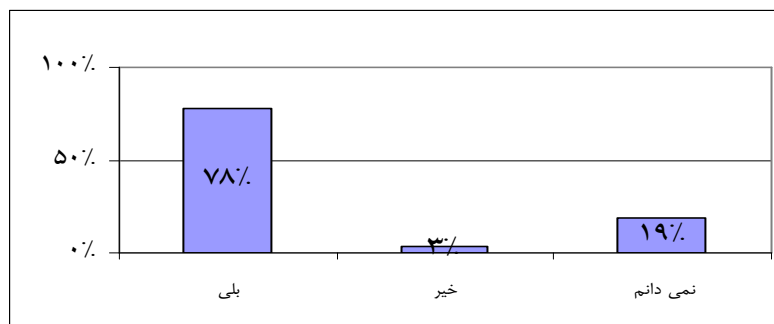
جایگاه فصلنامه در دهمین سال انتشار

فصلنامه آموزش مهندسی ایران ۹ سال است که چاپ و منتشر می‌شود و اینک وارد دهمین سال انتشار آن شده‌ایم. امیدوار بودیم که فصلنامه بتواند در میان اعضای هیئت علمی دانشکده‌های فنی و مهندسی و مهندسان صنایع فصل مشترکی باشد تا دیدگاه‌های متقابل برای ارتقای آموزش مهندسی در کشور، ارتقای دانش مهندسان در حین کار و گسترش فرهنگ مطالعه در خصوص آموزش مهندسی در دانشگاه‌ها و صنایع را فراهم سازد. برای ارزیابی جایگاه فصلنامه پس از ۹ سال انتشار تصمیم گرفته شد تا مطالعه‌ای از جهات مختلف برای سیاست‌گذاری آینده فصلنامه صورت گیرد. بدین منظور، پرسشنامه‌ای تهیه و برای کلیه نویسندگان، داوران و مشترکان و بسیاری از همکاران ارسال شد.

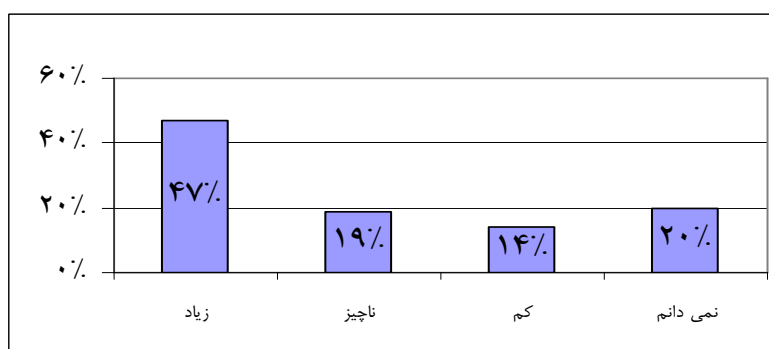
نتایج نظر خواهی در نمودارهای ۱ تا ۹ ملاحظه می‌شود. خوشبختانه، پاسخها به گونه‌ای است که می‌توان در هر مورد نتیجه لازم را اخذ کرد دیدگاه پاسخ دهندگان را به خوبی جویا شد.

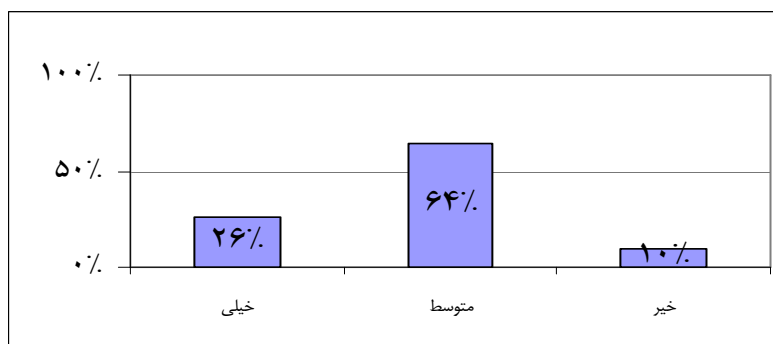
۱- آیا جناب عالی علاقمندید فصلنامه آموزش مهندسی را مطالعه کنید؟

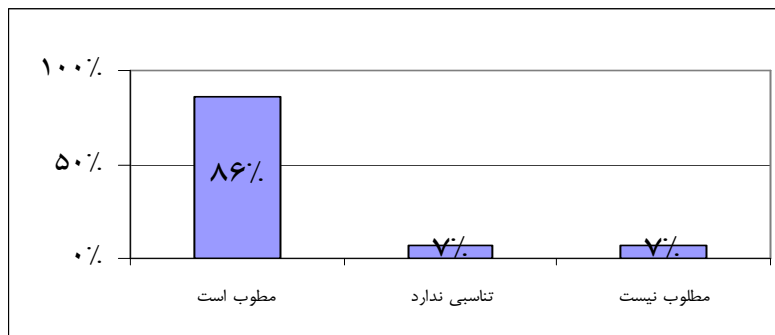
۲- آیا فصلنامه آموزش مهندسی که تاکنون چاپ شده در جهت تقویت آموزش مهندسی در کشور بوده است؟

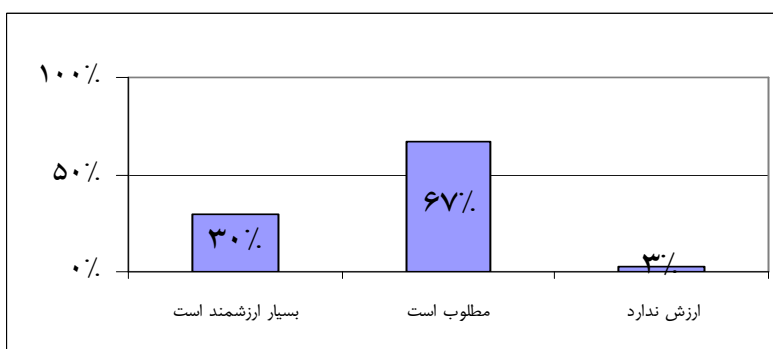
۳- آیا فصلنامه آموزش مهندسی پستوانه علمی برای مهندسان در کسب اطلاعات و دیدگاههای جدید بوده است؟

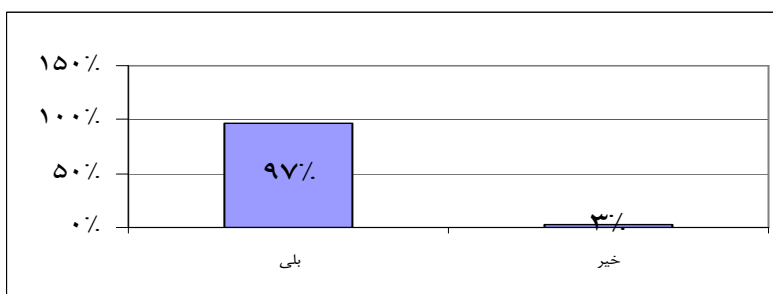
۴- آیا مقالات منتشر شده مورد استفاده اعضای هیئت علمی دانشکدههای فنی و مهندسی بوده است؟

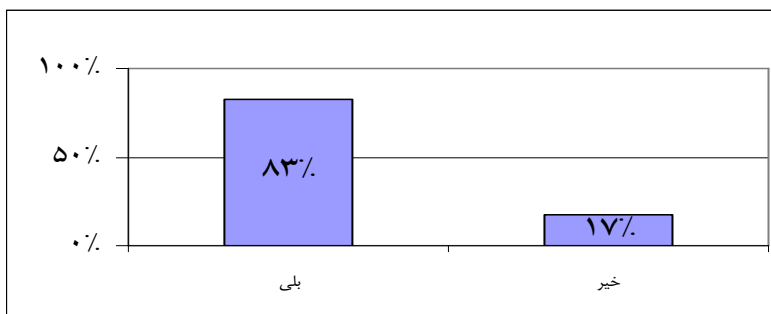
۵- ساختار فصلنامه آموزش مهندسی ایران چگونه است؟

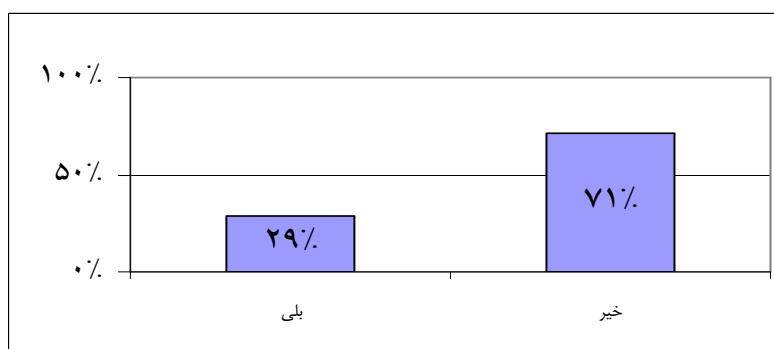
۶- جایگاه فصلنامه در میان نشریات در زمینه آموزش مهندسی در کشور چگونه است؟

۷- آیا فصلنامه آموزش مهندسی می‌تواند زمینه‌ای برای طرح و تحلیل دیدگاه‌های صاحب‌نظران آموزش مهندسی در کشور باشد؟

۸- آیا فصلنامه آموزش مهندسی زمینه‌ای مناسب برای طرح دیدگاه صاحبان صنایع در خصوص آموزش مهندسی در کشور است؟

۹- انتشار فصلنامه را به صورت فعلی برای جامعه علمی و مهندسی کشور چگونه می‌دانید؟

نتایج نمودارها

- در نمودار ۱ ملاحظه می‌شود که ۶۷ درصد پاسخ دهندگان علاقمند به مطالعه فصلنامه هستند.
- در نمودار ۲ مشاهده می‌شود که ۷۸ درصد پاسخ دهندگان انتشار فصلنامه را در جهت تقویت آموزش مهندسی کشور ارزیابی کرده‌اند.
- در نمودار ۳ ملاحظه می‌شود که فصلنامه نتوانسته است به خوبی پشتوانه علمی مناسبی برای کسب اطلاع از دیدگاه‌های جدید برای مهندسان فراهم کند.
- در نمودار ۴ هم مشاهده می‌شود که مقالات منتشر شده به طور متوسط مورد استفاده اعضای هیئت علمی قرار گرفته است.
- در نمودار ۵ اکثریت به مطلوب بودن ساختار فصلنامه رأی داده‌اند.

- جایگاه فصلنامه در میان نشریات کشور در خصوص آموزش مهندسی نسبتاً خوب بوده است.
- اکثریت پاسخ دهندگان معتقدند که فصلنامه می تواند زمینه‌ای برای طرح دیدگاههای صاحب‌نظران آموزش مهندسی کشور و صاحبان صنایع کشور باشد.
- بالاخره، در نمودار ۹ اکثریت قریب به اتفاق معتقدند که انتشار فصلنامه به صورت فعلی ضروری است.

خلاصه نظریات حاکی از رضایتمندی جامعه علمی و مهندسی کشور از انتشار فصلنامه است، ولی در عین حال با مشاهده دیدگاههای خاص پاسخ دهندگان که نمونه‌هایی از آن در ذیل درج شده است، اشکالات متعددی وجود دارد که هیئت تحریریه باید در آینده تلاش مضاعفی برای رفع آنها به عمل آورد.

نظریات خاص پاسخ دهندگان

- این فصلنامه در جهت استاندارد سازی آموزش مهندسی ایران در مقایسه با استانداردهای بین‌المللی باید قدم بردارد.
- این فصلنامه در جهت تبدیل سیستم آموزش مهندسی ایستا (حدود ۲۰ سال از اولین برنامه ریزی) به نظام آموزش مهندسی پویا و دینامیک باید تلاش کند (معیار انتخاب مقالات برای چاپ).
- اشکالاتی در متن مقالات دیده می‌شود. آیا مقالات داوری می‌شوند، تبلیغ نمی‌شود. مقالات در خصوص پژوهشهای فرهنگستان بسیار خوب بوده‌اند و سایر پژوهشها کم چاپ می‌شود. استادان دانشکده مهندسی دانشگاه شیراز در خصوص چاپ مجله کم اطلاع‌اند. -چنانچه مطالبی که نویسندگان محترم با صرف وقت و زحمت زیاد آن را تهیه می‌کنند و در فصلنامه آورده می‌شود در دسترس تعداد زیادتری از افراد قرار گیرد، در ارتقا و تقویت آموزش مهندسی کمک بسیار زیادی است که بهترین راه تهیه website یا ارسال به ایمیل افراد است.
- بهتر است در این فصلنامه مقالات بیشتری را درباره اخلاق مهندسی و صداقت مهندسی نوشته شود.

- با توجه به عنوان فصلنامه که قرار است به آموزش مهندسی اهتمام داشته باشد، این فصلنامه می‌تواند در هدایت گروه‌های مختلف مهندسی دانشگاه‌های کشور و نیز در تجدید نظر و اصلاح برنامه‌های آموزشی آنها بسیار مؤثر باشد. این موضوع به خصوص در حال حاضر که دانشگاهها تا حدودی در تجدید نظر برنامه‌هاشان اختیار عمل دارند، بسیار اهمیت پیدا می‌کند. در این زمینه مناسب است بعضاً الگوهای برنامه‌های آموزش دوره‌های کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری همراه با شرح نقاط قوت آنها به منظور استفاده احتمالی ارائه شود.

- فصلنامه آموزش مهندسی با توجه به اهمیت مسائل آموزشی و اخلاق مهندسی از ضروریات رشته مهندسی است. خوشبختانه، با توجه به چاپ این مجله در فرهنگستان علوم، مسائل مهم و حیاتی این زمینه‌ها مورد بررسی قرار گرفته است و انتشار و چاپ آن توصیه می‌شود. لزوم چاپ این فصلنامه و استفاده از همه استادان فن امری واجب و لازم است.

- پول در آورده‌های بی حد و حساب مجالی برای استفاده از مقالات شما و دیگر نشریات باقی نمی‌گذارد. باید استادان را به همکاریهای همه جانبه با فصلنامه شما و دیگر نشریات وزین موظف کرد. با توجه به ترفیع افقی سالانه کسی به فکر ترفیع عمودی که زحمت می‌خواهد نیست.

- انتشار این فصلنامه می‌تواند برای ایجاد زمینه مناسب آموزش مهندسی بسیار مفید باشد.
- برای بهبود و تغذیه مقالات بیشتر باید پروژه‌های تحقیقاتی در زمینه آموزش مهندسی تعریف و انجام شود تا نتیجه آنها خوراک لازم برای این فصلنامه را به وجود آورد.
- نشریه را میان دانشجویان و صنایع ببرید. ساختار نشریه علاوه بر مقالات و مصاحبه‌ها، میزگردها و اطلاعات آماری و تحلیلی نیز باید به آن اضافه شود. برای گسترش مخاطبان باید اندیشه کرد.

- باید تلاش کرد مجله در سطح وسیع‌تری توزیع شود. به گونه‌ای مشارکت مدیران و کارکنان صنایع را در تهیه مقالات بیشتر کرد. همچنین، گفتگو و مصاحبه با صاحب‌نظران و مخاطبان مجله بیشتر شود.

- برای بهره‌گیری بیشتر از نتیجه زحمات و تلاشهای سازنده نویسندگان و پژوهشگران مجله و تشویق مطالعه کنندگان به درک و بهره برداری از این پژوهشها و مقالات ارزشمند فصلنامه از آنان بخواهید که در دو صفحه نتیجه کلی از مطالعات خود را در هر شماره برای

مجله ارسال دارند و برای کامل ترین آنها جایزه ای در نظر بگیرید. این کار نتایج مطلوبی در زمینه های مختلف در پی خواهد داشت.

- کیفیت ظاهری مجله بهبود یابد. با تبلیغات مناسب به گونه ای عمل شود که تمام اعضای هیئت علمی از وجود آن اطلاع یابند و به راحتی بتوانند از آن استفاده کنند. امتیاز مجله علمی - پژوهشی برای آن اخذ شود تا ضمن علاقمندی بیشتر نویسندگان برای ارسال مقاله، قدمی در راه بهبود کیفیت آن برداشته شود.

- لطفاً ترتیبی اتخاذ شود تا مجله بیشتر در دسترس باشد و دارای امتیازی باشد تا رغبت به چاپ مقالات در آن بیشتر شود و در نتیجه، تمایل به خواندن آن بیشتر شود.

- در هر فصلنامه ایجاد بخشی در خصوص بررسی جریان اطلاعات بین صنعت و دانشگاه و به عکس و به خصوص مدیریت این ارتباط به نظر ضروری می رسد.

- ارسال فصلنامه به صورت منظم به کتابخانه متالورژی دانشکده فنی دانشگاه تهران می تواند در افزایش دانش فنی و ارائه اطلاعات مفید به دانشجویان متالورژی و اعضای هیئت علمی بسیار مفید واقع شود.

- یک مجله آموزشی باید به گونه ای تهیه ، نشر و پخش شود که شناخته شود. علاوه بر این، منابع آموزشی احساس نیاز به آن داشته باشند. تا آنجا که من اطلاع دارم ، جمعی از معلمان و همکاران آموزشی دانشگاهها و دانشکدهها از چاپ چنین نشریه ای اطلاعی ندارند، اگر هم دارند آن را به صورت یک مرجع نمی شناسند.

- بهتر است موضوعات مقالات حول محور آموزش مهندسی متمرکز شود. روشهای آموزشی در دانشکده های فنی، برنامه های درسی، دروس جدید، معرفی رشته های جدید. میان رشته های فنی قابلیت امروزمین مهندسان، نیازهای بازار، جنبه های نوین مهندسی و ... از جمله این موضوعات است.

- به تازگی با فصلنامه آموزش مهندسی آشنا شده ام برد چشمگیری از آن در جامعه مشاهده نکرده ام.

- بدیهی است درج آخرین نکات علمی و آموزشی در پیشبرد اهداف مهندسی کشور مؤثر خواهد بود.

- در صورت امکان با توجه به فعالیتهای مطالعاتی وسیعی که در سایر کشورها صورت می گیرد، بخشی از مجله به درج این گونه مطالب اختصاص داده شود.

- انتشار مقاله در حوزه‌های نوین و بین رشته‌ای و معرفی مجله با انتشار پوستر و ... برای دانشجویان و مهندسان صنایع کشور.

- میزان دادن آگاهی و اطلاعات در زمینه مهندسی بسیار خوب است، اما به درستی نمی‌دانم آیا وجود این گونه اطلاعات در پیشبرد علم مهندسی در کشور می‌تواند مفید باشد.

- اطلاع رسانی به حوزه های مختلف دانشگاه و صنعت و همچنین، در دسترس قرار دادن به ویژه اگر به صورت آنلاین باشد. می‌تواند به جایگاه خود مجله در میان آنان کمک شایانی کند.

- باید توسط این فصلنامه و ارسال آن برای سازمانهای مهم و دانشگاههای فنی و مهندسی، آموزش مهندسی در ایران مورد بررسی جدی قرار گیرد. دانشجویان و بعضی استادان مهندس علی رغم شکوه و گلایه از آموزش مهندسی و نیز وضع پژوهش در دانشگاههای خود و کشور، باز فصلنامه‌های تخصصی و نیز کار تخصصی در رشته خود را به کار آموزش مهندسی و تحقیق در این مسئله مهم ترجیح می‌دهند و این مسئله بسیار حایز اهمیت و بررسی جدی است. این فصلنامه که نام فرهنگستان و استادان برجسته مهندسی ایران و دنیا مزین آن است، باید به صورت یک الگو برای آموزش مهندسی در ایران در آید و مطالب مهمی در زمینه آموزش مهندسی و بیانیه‌های دقیق در این زمینه در صفحات آن گنجانده شود.

- در بعضی موارد مقالات را غیر مرتبط با آموزش مهندسی می‌بینیم.

- اگر مقالات به صورت تخصصی‌تر و کاربردی پذیرش و چاپ شود، فصلنامه آموزش مهندسی با کیفیت و جایگاه ویژه‌ای در بین مجلات علمی و پژوهشی مطرح می‌شود.

- با توجه به اهمیت موضوعات علمی مطرح شده در فصلنامه، اطلاع رسانی بیشتر از فعالیتهای نشریه، به خصوص در دانشکده های فنی و مهندسی و مجامع علمی کشور، قویاً توصیه می‌شود.

- برای افزایش میزان تأثیر و رسیدن به اهداف قید شده در پرسشنامه ارائه شده، برنامه‌ریزی تفصیلی برای دستیابی به موارد زیر ضروری به نظر می‌رسد: افزایش میزان تبلیغات و فعالیت نشریه بالا بردن میزان شناخت جامعه دانشگاهی از وجود این نشریه و ایجاد تعامل. افزایش سطح علمی مقالات پذیرفته شده به وسیله افزایش میزان ارتباط و همکاری با لایه پژوهشی مهندسی کشور، ارتقای امتیازات پژوهشی تکمیلی و اخذ رتبه علمی - پژوهشی وزارت علوم به منظور پوشش توأمان اهداف قید شده. ارسال منظم نشریه به کتابخانه‌ها و همچنین، دفاتر گروههای دانشگاهی حوزه هدف نشریه.

- ارتباط مستمر با صاحب‌نظران علم مدیریت به خصوص در رشته صنایع.
- از استادان با سابقه دعوت به عمل آید که در صورت امکان مقاله درباره تجربه‌های آموزشی خود ارائه و دیدگاه‌های خود را مطرح کنند.
- سهم مقالاتی که نظام‌های آموزش علمی و وضعیت‌های آنها را بررسی و مقایسه می‌کنند بیشتر شود.

جمع‌بندی

ملاحظه می‌شود که :

۱. شناخت کافی از فصلنامه در جامعه علمی و صنعتی وجود ندارد.
۲. تبلیغات فصلنامه برای داشتن ارتباط بیشتر با اعضای هیئت علمی و جامعه مهندسی بسیار ناچیز است.
۳. فصلنامه نتوانسته است در جامعه مهندسان کشور پایگاه مناسبی پیدا کند.
۴. کیفیت مقالات باید افزایش پیدا کند.
۵. فصلنامه برای تقویت ارتباط صنعت و دانشگاه باید کوشش جدی به عمل آورد.
۶. فصلنامه اگر در فهرست مجلات پژوهشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری قرار گیرد، نویسندگان رغبت بیشتری برای ارسال مقاله پیدا می‌کنند.
۷. فصلنامه بر موضوعات اخلاق مهندسی، موضوعات جدید در مهندسی و تبدیل آموزش مهندسی ایستا به آموزش مهندسی پویا باید تلاش جدی به عمل آورد.

هیئت تحریریه فصلنامه ضمن تشکر از کلیه پاسخ دهندگان خوشحال است که تلاش آنها نسبتاً مورد قبول واقع شده است، ولی اعتقاد دارد که از جنبه‌های فنی، کمی و کیفی می‌تواند قدم‌های خود را استوارتر و محکم‌تر در آینده بردارد، ولی از نظر کیفی، از نظر نوآوری، از نظر علمی، اعضای هیئت علمی دانشکده‌های فنی و مهندسی و مهندسان با تجربه در صنعت هستند که می‌توانند با مقالات و دیدگاه‌های خود آموزش مهندسی را پویا، مطلوب، مرتبط با نیازهای ملی و بین‌المللی، خلاق و کار آفرین هدایت کنند.

مدیر مسئول فصلنامه آموزش مهندسی ایران